

ההשפעה ההומניטרית של הגדר

יולי 2013

עובדות

- הגדר בנויה מקירות בטון, גדרות, תעלות, קונצרטינות סכינים, דרכי טשטוש, מערכת מעקב אלקטרונית, דרכי פטרולים ואזור חיץ.
- אורכה הכולל של הגדר (בנויה ומתוכננת) הוא 712 ק"מ בקירוב, יותר מפי שניים מאורכו של קו שביתת הנשק משנת 1949 (הקו הירוק).
- כ-85% מתוואי הגדר עוברים בתוך הגדר המערבית, במקום לאורך הקו הירוק; אם תושלם כמתוכנן, תבדד הגדר 9.4% מן הגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית.
- כמעט מחצית מההתנחלויות בגדה המערבית (71 מתוך 150) ויותר מ-85% מאוכלוסיית המתנחלים ממוקמים בשטח שבין הקו הירוק לתוואי הגדר (להלן: מאחורי הגדר).
- כ-11,000 פלסטינים החיים ב-32 קהילות מאחורי קו הגדר תלויים במתן היתרים או בהסדרים מיוחדים, שבלעדיהם אינם יכולים לחיות בכיתים שלהם עצמם.
- בשנת 2013 הושלמה העתקת תוואי הגדר ליד טול כרם, והתירה ל-350 מתושביה של קהילת חירבת גיבארה גישה חופשית ליתר הגדה המערבית.
- פלסטינים בעלי תעודות זהות של הגדה המערבית המקבלים היתרים מיוחדים יכולים להיכנס לירושלים המזרחית דרך ארבעה מבין 14 מחסומי גדר סביב העיר.
- ל-150 קהילות פלסטיניות בקירוב אדמות הממוקמות, מאחורי הגדר, עובדה המאלצת את התושבים להשיג היתרים מיוחדים או "תיאום מוקדם" על מנת להגיע אליהן.
- הגישה לאדמה חקלאית שמעבר לגדר מתועלת דרך 74 שערים, שמרביתם (52) פתוחים רק בעונת מסיק הזיתים (אוקטובר-דצמבר).
- למרות נוכחות הגדר, בין ינואר למרס 2013 הסתננו מדי יום לישראל לפחות 14,000 פלסטינים בלא ההיתרים הדרושים, בחיפוש אחר עבודה (פלמ"ס)ים פלסטינים, ויותר מ-400 נפצעו בעבודה במנהרות בין עזה למצרים, המשמשות להעברת סחורות שכניסתן אסורה.

השערים החקלאיים אילצה את בעלי ההיתרים להפסיק לעבד את האדמות, או לעבור מגידול יכולים המצריכים עבודה אינטנסיבית לגידולי בעל, שההכנסה מהם מועטה.

4. הגדר שינתה את הגיאוגרפיה, הכלכלה וחיי החברה של הפלסטינים החיים בירושלים המזרחית, וכן את חייהם שדל מי שמתגוררים בשטח המטרופוליטני הנרחב יותר. שכונות, פרברים ומשפחות הופרדו זה מזה ונתקו מהמרכז העירוני, וקהילות כפריות נתקו מעל אדמותיהן שבפריפריה הירושלמית.

5. בחוות הדעת המייעצת שלו משנת 2004, קבע בית הדין הבינלאומי לצדק (בד"ץ) כי קטעי הגדר החוזרים אל תוך הגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית, יחד עם משטר השערים וההיתרים הנלווה אליהם, מהווים הפרה של מחויבותיה של ישראל מתוקף המשפט הבינלאומי. בד"ץ קרא לישראל להפסיק את בניית הגדר, לפרק את הקטעים שכבר הושלמו ולבטל את כל פעולות החקיקה הנוגעות לחומה.

1. ב-2002 החליטה ממשלת ישראל לבנות גדר, במטרה המוצהרת למנוע מתקפות אלימות של פלסטינים בתחומי ישראל. באם, רובו הגדול של תוואי הגדר ממוקם בתוך הגדה המערבית, מפריד קהילות ואדמות חקלאיות פלסטיניות מיתרת השפ"כ ותורם לפיצולן של השפ"כ. הכללתן של התנחלויות מאחורי הגדר הינו הגורם החשוב ביותר לסטיית תוואי הגדר מן הקו הירוק.

2. הגדר צמצמה את גישתם של פלסטינים החיים בקהילות שמאחורי הגדר למקומות עבודה ולשירותים חיוניים. על מנת להמשיך להתגורר בכתיים ולשמור על קשרי המשפחה והיחסים החברתיים עם יתר הגדה המערבית, עליהם להשיג היתרים או "תיאום מוקדם" ולעבור דרך מחסומי גדר. כן נפגעה גם גישתם של נותני שירותים לקהילות הללו, לרבות אמבולנסים וכבאים.

3. משטר ההיתרים והשערים, המגביל את הגישה לאדמות חקלאיות שמאחורי הגדר, פגע ביכולתן של אלפי משפחות להתפרנס מחקלאות. בקשות להיתרים נענות באופן שוטף בסירוב בנימוק שהחקלאים אינם יכולים להוכיח את "הקשר שלהם לאדמה" לשביעות רצון של הרשויות הישראליות, וכן מנימוקים ביטחוניים. פתיחתם המוגבלת של

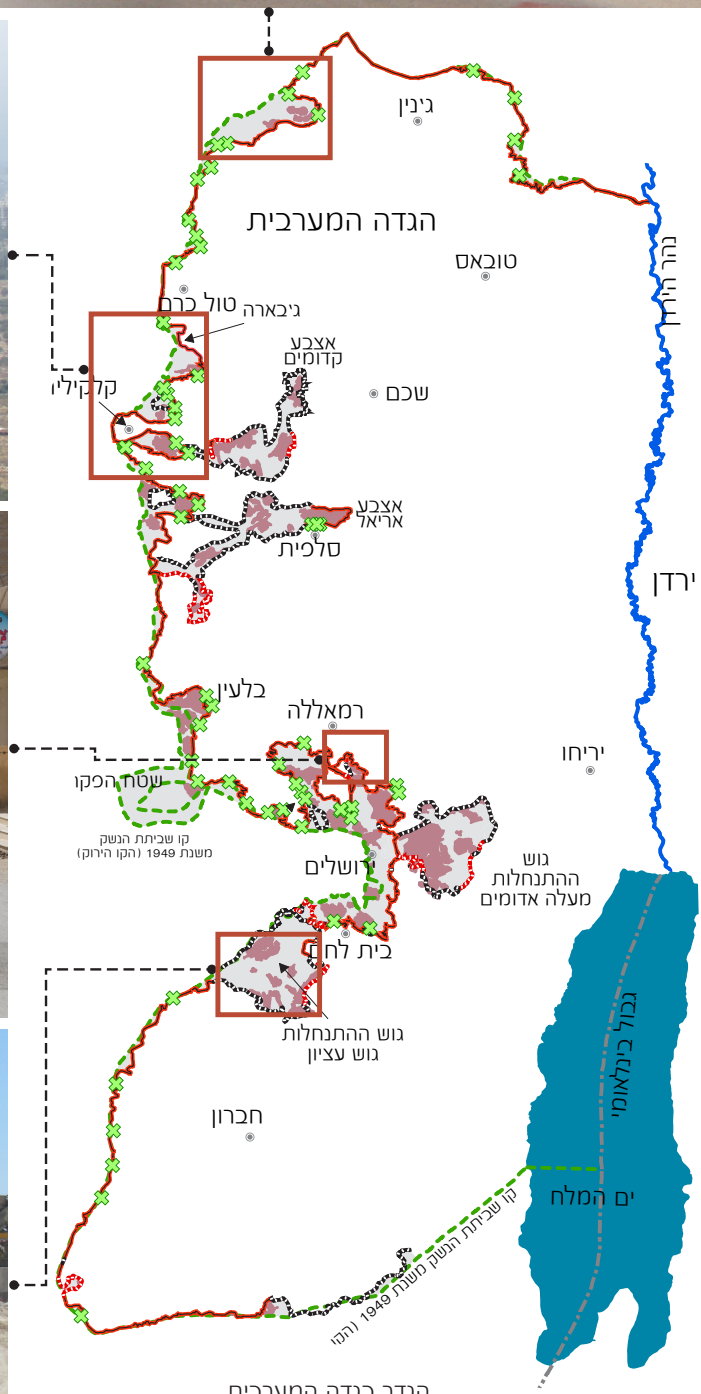
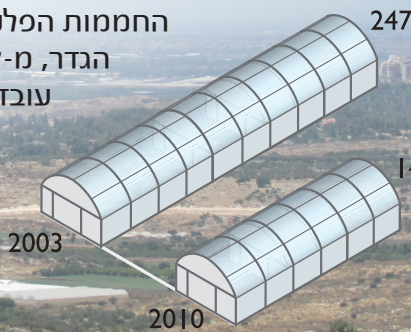
מובלעת ברטעא

הגדר ניתקה שמונה קהילות (6,000 נפש בקירוב) ממרכז השירותים שלהן בגנין. כן פגעה הגדר בגישה של סגל הומניטרי וסגל הגנה אזרחית במקרי חירום, בשל עיכובים וחיפושים במחסום הגדר.

קלקיליה

סקר בחלק של אזור קלקיליה הראה ירידה במספר החממות הפלסטיניות בשטח שמאחורי הגדר, מ-247 ב-2003 ל-149 ב-2010, עובדה הפוגעת ביכולת להתפרנס מחקלאות.

הגדר בגדה המערבית
 תוואי בנוי — תוואי בכנייה — תוואי מתוכנן
 שטחים חקלאיים X התנחלויות

ראו סרט הווידאו "אופקים כלואים", קריין - רוג'ר ווטס (ממייסדי להקת פינק פלויד).

ירושלים: כפר עקב

בניית הגדר באזור ירושלים גרמה להפרדה הפיסית של מספר שכונות פלסטיניות בירושלים המזרחית, כגון כפר עקב, מן המרכז העירוני. התושבים סובלים מפגיעה בגישה לשירותים בעברה היירושלמי של הגדר, מהיעדר שירותים מוניציפליים במקום מגוריהם, מריק ביטחוני ומעלייה בהפרות החוק ובפשעיה.

בית לחם

עם השלמתה במערב בית לחם, תנתק הגדר את השטח העירוני מעל אדמותיו החקלאיות. כן תצמצם הגדר את גישתם של יותר מ-23,000 תושבים בתשע קהילות פלסטיניות לעיר בית לחם, המרכז העיקרי לשירותי בריאות, חינוך, לשווקים ולמסחר.

